

PS-KNPS.431.6.46.2015.HS

Pani
Elżbieta Solanko-Kitajczuk
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Domaniowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 18 - 20 listopada 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki: przewodnicząca zespołu, Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Domaniowie z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 18 listopada 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Elżbieta Solanko-Kitajczuk zatrudniona od 14 września 1990 r. na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie. Z uwagi na nieobecność spowodowaną chorobą, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Domaniów w okresie od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia 13 czerwca 2014 r. obowiązki Kierownika pełniła Pani Katarzyna Buszczak.

W zakresie kontrolowanych zagadnień w okresie od dnia 2 stycznia do dnia 13 czerwca 2014 r. odpowiedzialność ponosi Pani Katarzyna Buszczak, a w okresie od dnia 14 czerwca 2014 r. Pani Elżbieta Solanko-Kitajczuk - Kierownik GOPS w Domaniowie.

Podpisany w dniu 26 stycznia 2016 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 4, 5, 6, 10, 14, 16, 17, 18, 19, 20 ustawy. W przypadku zadania z art. 17 ust. 1 pkt 2 w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie nie przekazał w terminie wskazanym w ustawie o pomocy społecznej oceny zasobów pomocy społecznej do Rady Gminy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8, 9, 11, 12, 15 i 16a, ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie. Kierownik Ośrodka nie posiada Upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 581, ze zm.). Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie kompletują dokumenty i przeprowadzają wywiady środowiskowe, a przedmiotowe decyzje podpisuje Wójt Gminy Domaniów.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb. Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 4, 6 i 9 ustawy, pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 3, 5, 7 i 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Domaniów zadania wskazane w art. 110 ust. 5 i 6 ustawy nie są realizowane z uwagi na fakt, że nie składano wniosków o pomoc w tym zakresie. Pracownicy socjalni w ramach świadczonej pracy socjalnej udzielają informacji w zakresie składania pozwów o alimenty, a także pomagają wypełniać i kompletować dokumentację dotyczącą ustalenia niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności i niezdolności do pracy. Ośrodek w ramach zadania art. 110 ust. 4 ustawy koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domaniowie składa Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9) oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku Kierownika i pracowników socjalnych posiadają wymagane ustawą kwalifikacje.

Ponadto ustalono, że Uchwała Nr XXVIII/162/01 Rady Gminy Domaniów z dnia 28 czerwca 2001 r. określająca szczegółowe zasady zwrotu przez świadczeniobiorcę wydatków na usługi opiekuńcze w Gminie Domaniów podjęta została na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej, która obowiązywała do 30 kwietnia 2004 r. Uchylenie przepisów ustawowych spowodowało „automatyczną” utratę mocy obowiązujących uchwał wydanych na podstawie uchylonych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej. Od dnia 1 maja 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zatem na dzień kontroli nie przedłożono aktualnej uchwały określającej szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Stwierdzono również, że Gmina Domaniów nie posiada uchwały dotyczącej ustalenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Zgodnie z art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej rada gminy w drodze uchwały określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- a) Brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną w środowisku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie nie spełnia współczynnika zatrudnienia pracowników socjalnych określonego w art. 110 ust. 12 ustawy. Zgodnie z treścią ww. przepisu „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”. W przypadku GOPS w Domaniowie powyższy zapis nie jest przestrzegany, bowiem pomimo zatrudnienia 3 pracowników socjalnych - 1 pracownik socjalny pozostaje zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy tj. na ½ etatu. Ponadto należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy, ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

b) Nieterminowe przekazanie do gminy oceny zasobów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaniowie w 2015 r. nie przekazał do Gminy w terminie do 30 kwietnia oceny zasobów pomocy społecznej za 2014 r. Przepis art. 16a ust. 4 ustawy wskazuje, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy (...) ocenę zasobów pomocy społecznej, o której mowa w art. 16a ust. 1. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

c) Sporządzanie wywiadów środowiskowych u osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego na niewłaściwym druku wywiadu.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że wywiady środowiskowe dotyczące ustalenia sytuacji osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego zostały przeprowadzone na części I rodzinnego wywiadu środowiskowego, a nie na części VII obowiązującego kwestionariusza wywiadu dotyczącego osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego, zgodnie z rozporządzeniem z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz.712).

d) Brak zaświadczeń potwierdzających sytuację materialno - bytową osób/rodzin zgodnie z wykazem dokumentów zawartych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc finansowa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych przysługuje osobom, które poniosły straty w gospodarstwie domowym i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej nie mogąc zaspokoić niezbędnych potrzeb bytowych w oparciu o posiadane środki. Zasiłek celowy z art. 40 ustawy o pomocy społecznej może być przyznany niezależnie od dochodu, jednak nie zwalnia to organów od ustalenia wysokości i rodzaju dochodu osoby/rodziny nie tylko z racji uznaniowego charakteru świadczenia, ale przede wszystkim dla oceny zaistnienia przesłanek wynikających z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

e) Rozbieżność w zakresie wskazywania dat dotyczących wszczęcia postępowania.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w sprawie nr 1 (T.P.) w decyzji nr GOPS.8215.12.2015 z dnia 11.03.2015 r. dot. przyznania zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego błędnie została wskazana data założenia wniosku. Faktyczna data złożenia wniosku stanowi podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego i ma znaczenie w zakresie terminowego prowadzenia postępowania tj. terminowego przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania przedmiotowej decyzji administracyjnej.

f) Błędne ustalanie dochodu osoby przy zmianie wysokości zasiłku stałego.

W zakresie przyznawania pomocy w formie zasiłku stałego stwierdzono, że w sprawie nr 6 (J.P.) decyzją nr ST.8210.22.2015 z dnia 22.10.2015 r. zmieniono wysokość zasiłku stałego od października 2015 r., zamiast od listopada 2015 r. w związku z uzyskaniem przez stronę w miesiącu październiku dochodu z tytułu zatrudnienia w wysokości 437,14 zł. Mając na uwadze powyższe w miesiącu październiku 2015 r. nastąpiła niedopłata zasiłku stałego na kwotę 437,14 zł. GOPS w Domaniowie wyrównał stronie niedopłatę zasiłku stałego, w związku z czym odstępuje się od wydania zalecenia dotyczącego wyrównania stronie niedopłaty świadczenia. W dniu 20 listopada 2015 r. powyższa kwota została przekazana stronie na konto.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania. Artykuł 106 ust. 3a ustawy stanowi, że zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie pobierania świadczenia pieniężnego nie wpływa na wysokość tego świadczenia, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium osoby samotnie gospodarującej. Z przepisów ustawy nie wynika wprost, od którego momentu następuje zmiana wysokości świadczenia pieniężnego w przypadku zmiany sytuacji dochodowej strony. W takim przypadku powinno się stosować odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej uznając, że zmiana wysokości świadczenia, a tym samym zmiana decyzji winna nastąpić od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu strony.

g) Brak lub błędne wskazanie adresata decyzji.

W sprawach nr: 1 Z.Sz. (decyzja nr 8226.1.2013 z dnia 15.04.2013 r.) i 3 Z.R. (decyzja nr 8226/2B/2014 z dnia 31.07.2014 r., nr 8226/2/ decyzja 2015 z dnia 7.04.2015 r.) ustalono, że przywołane decyzje nie zawierały adresata, a w sprawie nr 2 Z.O. adresatem decyzji nr 8266.5.2015 z dnia 23.02.2015 r. i nr GOPS 8266/5A/2015 z dnia 10.04.2015 r. zamiast Z.O. był Dom Pomocy Społecznej.

Wskazanie adresata aktu – strony postępowania administracyjnego należy do istotnych elementów decyzji określonych w art. 107 § 1 k.p.a., przy czym oznaczenie strony w decyzji powinno nastąpić w sposób zupełny, tzn. w stosunku do osób fizycznych z podaniem imienia i nazwiska oraz miejsca zamieszkania lub pobytu.

W wyniku kontroli sformułowane zostały następujące zalecenia:

1. Doprowadzić do zatrudnienia w GOPS w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.).
Termin wykonania: 30.06.2016 r.
2. Przestrzegać terminowego przekazywania do gminy oceny zasobów pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 16a ust. 1-4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Wywiady środowiskowe poprzedzające wydanie decyzji przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego sporządzać na części VII kwestionariusza wywiadu środowiskowego dotyczącej osób i rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego.

Podstawa prawna: § 8 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 712).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób ubiegających się o pomoc ustalać na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Podjąć działania zmierzające do usystematyzowania kwestii wskazywania identycznych dat w wydawanych decyzjach administracyjnych z datą faktycznie widniejącą na składanych wnioskach.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Dochód osoby/rodziny na bieżąco ustalać zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Przeliczenia wysokości świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w okresie jego pobierania przez stronę dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Adresatem decyzji ustalającej lub zmieniającej odpłatność strony za pobyt w domu pomocy społecznej winien być mieszkaniec dps zobowiązany do ponoszenia opłat za pobyt w placówce.

Podstawa prawna: art. 61 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Pan Wojciech Głogulski
Wójt Gminy Domaniów
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CO DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

W. Kowalczyk
Kwielina Zygmunt

